

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนาเด็กไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543 : 3)

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และในมาตรา 81 ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ” คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้เป็นกฎหมายในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ เป็นแม่บทในการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 24-26)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และมาตรา 24 สรุปความได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ในกระบวนการจัด

การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนา ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมถึงสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตาม ศักยภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การปฏิรูปการศึกษามีขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่แล้วมา การเรียนการสอนเป็นการท่องจำ นอกจากนี้ไม่ได้สร้างภูมิปัญญาแล้ว ยังเป็นการทำลายภูมิปัญญาของแผ่นดิน ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวัฒนธรรม อันเป็นวิถีที่สืบทอด โดดเด่นในอุษาคเนย์ มาเป็นเวลาช้านานเป็นหนทางวิฤตผู้สังคัม จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาโดยต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ (วิรัตน์ บัวขาว, 2544 : 8) การปฏิรูป การศึกษาเป็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพของ ตนเองให้เป็นผู้นำ ในการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ของครู ส่วนครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ความรู้ได้มีความคิด สร้างสรรค์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างค่อเนื่อง เพื่อนำเทคนิคและวิธีการมาจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ(ชนาธิป พรกุล, 2544 : 11)

จากการปฏิรูปการศึกษาไทยตามความมุ่งหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จะยกระดับการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานและจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ คือปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษา ซึ่งได้หลอมรวม หน่วยงาน

ทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานเดียวกันคือกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโครงสร้างใหม่เป็นระดับกระทรวงและระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีผลให้มีการหล่อหลอมรวมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และจัดตั้งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตาม มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริมสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1-2)

การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องกำกับ ติดตามดูแลและประเมินผลเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการอย่างมีคุณภาพ

ผลการจัดการศึกษาของไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่มีการประเมินคุณภาพของนักเรียนและโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นของกรมวิชาการหรือของสมาคมนานาชาติได้ทำการประเมินผลการศึกษาโดยสรุปในภาพรวมพบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาของไทยมีความจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง ให้ดีขึ้นทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะความสามารถรวมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเดิม ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบโครงสร้างใหม่ ได้รับผิดชอบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติทุกแห่ง กำหนดระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็น กลไก ในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ กำหนดเป้าหมายในเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 ก : 3-4) ในปี พ.ศ. 2542 สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและภายในปี พ.ศ. 2550 สถานศึกษาที่มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดผลกับนักเรียน จากผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนในปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบและมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2541 โดยประเมินมาตรฐานการบริหารมาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ปรากฏผลดังนี้ มาตรฐานด้านการบริหาร โรงเรียนผ่านเกณฑ์ มาตรฐานร้อยละ 44.20 (จำนวน 240 โรงเรียน) มาตรฐานด้านการเรียนการสอน โรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 13.81 (จำนวน 75 โรงเรียน) มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน ร้อยละ 12.71 (จำนวน 69 โรงเรียน) โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียนร้อยละ 0.72 (จำนวน 1 โรงเรียน) มีโรงเรียนผ่านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ร้อยละ 75.69 จำนวน 411 โรงเรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. 2544 : 254 - 255)

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ที่มิบทบาทสำคัญให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบาย คือผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอน การดำเนินการของโรงเรียนจะประสบผลเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยเกื้อหนุน เช่น ความตระหนัก ความเข้าใจ ความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ งบประมาณ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และในปีการศึกษา 2545 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการประเมินภายในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทราบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพเพียงใด โดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนประถมศึกษาเข้ารับการประเมินเป็นโรงเรียนคุณภาพ 5 ดาว ประเมินตามเกณฑ์คุณภาพ 5 ด้าน คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานตามนโยบาย

ผู้วิจัยในฐานะผู้มีบทบาทในการนิเทศ สนับสนุนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ปฏิบัติงานในกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งเกิดขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งเขตพื้นที่ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 รับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด จำนวน 176 โรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ผลสัมฤทธิ์ของคุณภาพการศึกษา จึงเห็นว่าประกันคุณภาพการศึกษา ยังมีปัญหาในการปฏิบัติค่อนข้างมาก ตามสภาพและขนาดโรงเรียน และมี

ความหวังว่าหาก โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้มาตรฐานด้านการเรียนการสอนรวมทั้งด้านคุณภาพนักเรียนสูงขึ้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด และโรงเรียนแต่ละขนาดมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และเสริมสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพต่อหน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องสามารถจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวทางการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนแตกต่างกัน
2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2546 โดยแยกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 176 คน ครูวิชาการ และครูผู้สอนจำนวน 176 คน รวม 352 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการสุ่ม ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและใช้ตารางกำหนดสัดส่วนของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน ครูวิชาการ จำนวน 140 คนและครูผู้สอน จำนวน 140 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

- 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.1.2 ครูวิชาการ
- 1.1.3 ครูผู้สอน

1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่
- 1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 1.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในด้านต่างๆ 5 ด้าน (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 1-5) ดังนี้

- 2.1 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.2 คุณภาพผู้เรียน
- 2.3 คุณภาพครู
- 2.4 คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.5 การดำเนินงานตามนโยบาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินโรงเรียนคุณภาพใน 5 ด้าน (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 1-5) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) **ตัวแปรตาม (Dependent Variables)**



ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้มาจากแบบสอบถาม ถือว่าเป็นข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานปกติ และเป็นความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบแบบสอบถาม และเชื่อถือได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานตามข้อกำหนด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด
2. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความสามารถ/ทักษะ สุขภาพกายและจิตที่ดีและคุณธรรมจริยธรรม

3. **คุณภาพครู** หมายถึง ครูมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วน

4. **คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนบริหารจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน

5. **การดำเนินการตามนโยบาย** หมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายในนโยบายที่เป็นจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ทั้งนี้ในเบื้องต้นกำหนดไว้ 4 เรื่อง คือ

5.1 ความเสมอภาคทางการศึกษา

5.2 ห้องสมุดโรงเรียน

5.3 แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.4 นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารในสถานศึกษา ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 1/2546 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7. **ครูวิชาการ** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างาน หรือรับผิดชอบ ดูแลงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2

8. **ครูผู้สอน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

9. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (ในสังกัดเดิม คือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอห้วยเม็ก หนองกุงศรี ท่าคันโท ขาดตลาด และหนองชัย)

10. **ขนาดโรงเรียน** หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน เกณฑ์ การประเมินคุณภาพสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 9) จำแนกเป็น

10.1 **โรงเรียนขนาดใหญ่** หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มีจำนวน นักเรียน ตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546

10.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 121 – 300 คนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ปีการศึกษา 2546

10.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 คนลงมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2546

11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วยเขตพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 5 อำเภอ ได้แก่ ห้วยเม็ก หนองกุงศรี ท่าคันโท ขามตลาด และฆ้องชัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานต่อไป